

Corylus colurna, de Turkse - 📖 of **boomhazelaar** is een hazelaar in boomvorm die vaak in steden wordt geplant, met eetbare hazelnoten in decoratieve, grillig vergroeide vruchthulzen.

4.1.3.2 Stiekem enten

O.m. als tegenwicht voor fastfood startte Tara Hui rond 2010 in San Francisco met 'guerrilla grafting' 📖, het clandestien enten van sierbomen met vruchtdragende variëteiten. Door deze vorm van ongehoorzaam tuinieren krijgen mensen meer toegang tot vers fruit hebben en komen makkelijker in contact met tuinieren.

Voor het beleid waren fruitbomen vooral een bron van overlast.

Toen een stichting in haar straat bomen (prunus) plantte begon ze vruchtdragende pruimentakken uit haar tuin op de bomen in de straat te enten. Ze kreeg bijval van andere liefhebbers, en een beweging was geboren. Er wordt nu een database van alle fruitbomen bijgehouden en geregeld dat mensen uit de buurt deze bomen verzorgen.

↳ Zie Enten, en Oculeren

Als je verloren hoekjes vindt die niet platgespoten of voortdurend gemaaid worden kan je er ook vb. walnoten of hazelnoten in de grond steken. Moeder natuur doet de rest. Ook klokhuizen, eikels, kastanjes en kersenpitten laten zich op die manier makkelijk uitzaaïen.

Je kan ze ook enkele jaren in een teil opkweken, en ze daarna uitplanten. Als je er een mooi paaltje naast zet, en een kaartje met een Latijnse naam aan hangt, is de kans groot dat ze ongemoeid gelaten worden. Zelfs ganse lanen.

<http://www.milieudefensie.nl/publicaties/down-to-earth-magazine/artikelen/appels-voor-iedereen>

Guerrilla gardening 📖 probeert meer groen in de stad te krijgen door (eventueel clandestien) tuintjes aan te leggen met vrijwilligers (zoals vb. The Brussels Farmers).

Op internet vind je ook Nederlandse sites van guerilla gardeners.

<https://guerrillagardeners.groenlinks.nl/>

♫ *Krakeling: kind van een inbreker*

De **elfjes-regel** 📖: je mag een bloem pas plukken als je er tien kunt laten staan.

Mag ook gelden voor paddenstoelen, planten en vruchten. Gun de natuur ook iets.

Een elfje is ook een gedicht. Met 11 woorden, verdeeld over 5 zinnen. Regel 5 en 1 tellen één woord. En 2, 3 en 4 dan: 2, 3 en 4 woorden.

Elf

het rijmt

zelf op delf

niets rijmt er op

twaalf

Elf

is mooi

één nemen mag

gun natuur ook iets

geniet

Elfjes

brengen geluk

delen met iedereen

genieten van de natuur

respect

♫ *Een voor een: elf. Erno Sourbron*

Ook op je eigen woonplek kan je iets doen

Bij 'windowfarming' 📖 gebruik je het daglicht dat door je raam komt om op de vensterbank 📖 en in hangende potten en flessen wat groenten (sla, radijs, ui..) en kruiden (bieslook, peterselie..) te kweken.

Op een balkon of binnenkoer kan je naast bloemenbakken voor vb. tomaten, ook in de hoogte werken met een 'verticale tuin' van opgehangen manden en bakken. Je kan ook een smalle strook grond tegen een gevel aanbrengen door een waterdichte folie (vocht in de muur vermijden!) te bevestigen tegen de muur en tegen een raster (of oude paletten) op 10 tot 20 cm afstand van de muur. Daarin kan je plantgaten maken om groenten te kweken.

In steden is grond duur. Er worden steeds meer **dakmoestuin** 📖 aangelegd voor Urban (Rooftop 📖) Farming. Chicago heeft al 359 landbouwdaken. Het dak 📖 van McCormick Place, het grootste congrescentrum van de Verenigde Staten, is een echte boerderij geworden die jaarlijks ongeveer 4,5 ton fruit en groenten oplevert. Dit Windy City Harvest project biedt werk aan ex-gedetineerden.

De grootste dakboerderij 📖 is Brooklyn Grange in New York City: een hectare, verspreid over verschillende daken. Jaarlijks wordt er ongeveer 18 ton biologische groenten en fruit geogst.

Kantoor Zuidpark in Amsterdam heeft op tien meter hoogte op 3.000 vierkante meter meer dan 60 soorten groenten, kruiden en klein fruit. De drijvende kracht, vastgoedondernemer en concept-ontwikkelaar Jan Huijbregts en tuinman Douwe worden bijgestaan door werklozen, 40.000 bijen die voor honing zorgen en zes kippen die het keukenafval tot eitjes recycleren.

De productie wordt verwerkt in de bedrijfskeukens van het Zuidpark-complex. Espresso bar 'Confiteria Belgrano' is grotendeels zelfvoorzienend met gevarieerde 'dakschotels'.

Dak(moes)tuinen bufferen veel water en beschermen tegen warmte en koude pieken.

Voor de aanleg is wenselijk: een wortelwerende dakbedekking, weinig verval (<9%), stevige dakconstructie voor voldoende extra dakbelasting, hogere dakranden (of veilige omheining), wateraansluiting, toegankelijkheid.

Houd rekening met windbelasting bij hoge beplanting! De substraatdikte bepaalt grotendeels welke planten er kunnen groeien. Van 70 tot 120 mm is geschikt voor kruiden als marjolein, tijm, rozemarijn, lavendel, veldsla en aardbeien. Substraatdikte van 130 tot 250 mm is bruikbaar voor groenten zoals sla, tomaten, wortels, bonen, bessenstruiken. En met 260 tot 400 mm kunnen ook vruchtdragende struiken en kleine bomen.

Een groendak met een substraatlaag van 5 à 10 cm buffert jaarlijks ca. 40 % van de neerslag. Met minstens 30 cm en grotere planten wordt dat zelfs tot 90%.

♪ Voordeel van daktuinen: weinig last van mollen.

Aan de rand van de stad vind je vaak ook *buurttuinen* of 📖 *volkstuinten*. Je kan er een stuk(je) huren om te bewerken.

Ook *Transition towns* 📖 en *Transitienetwerk Vlaanderen* hebben activiteiten en informatie die je hierbij kunnen helpen. *Repair Cafe* (zelf leren je eigen spullen herstellen onder kundige begeleiding) past eigenlijk wel wat in dit straatje. Net als onderling gereedschap uitlenen (Spullen & zo: spullendelen.nl; mijnkleren.nl; durfttevragen.com; zilok.com; hurenvanburen.nl; ruituin.nl; peerby.com).

Zinvolle initiatieven als je weet dat een boormachine 12 à 13 minuten per jaar gebruikt wordt. Terwijl we eigenlijk geen boormachine nodig hebben, maar een gat. Een auto kost ieder jaar een klein fortuin, en wordt 23u/dag niét gebruikt!

Ecologische leefgemeenschappen en woonvormen vind je op <http://www.omslag.nl/wonen/ecodorpen.html#gerealiseerd>

♫ *Voor het water was uitgevonden moesten de mensen hun boten dragen.*

4.1.3.3 Oogsten buiten de stad